

KARTA KURSU

Nazwa	Antropologia kulturowa
Nazwa w j. ang.	Cultural Anthropology

Koordynator	Dr hab. prof. UP Sławomir Kaprański	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. prof. UP Sławomir Kaprański Dr Maria Rogińska
Punktacja ECTS*	6	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs stanowi prezentację głównych stanowisk teoretycznych i obszarów badawczych antropologii kulturowej. Kurs ma umożliwić studentowi zrozumienie podstawowych pojęć, którymi posługują się różne perspektywy antropologiczne i związanych z nimi metod badawczych. W rezultacie studenci posiadą kompetencje w zakresie myślenia o świecie w kategoriach różnorodności kulturowej i interpretacji tej różnorodności za pomocą podejścia antropologicznego. Kurs prowadzony będzie w języku polskim.

Warunki wstępne

Wiedza	Kandydat posiada wstępną wiedzę w zakresie teorii, pojęć i metod badawczych socjologii oraz znajomość historii myśli społecznej.
Umiejętności	Kandydat umie samodzielnie pracować z tekstem, stawiać pytania, tezy i budować argumentację na ich poparcie, uczestniczyć w dyskusji.
Kursy	Wstęp do socjologii, Historia myśli społecznej (1)

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – ma ogólną wiedzę o tym, czym jest antropologia kulturowa, a także o jej miejscu w systemie nauk społecznych	K_W01
	W02 – rozumie wnioski wynikające z refleksji klasycznej antropologii nad rolą badacza, metodami badawczymi i przedmiotem badania.	K_W02
	W03 – posiada wiedzę o różnych typach społeczeństw przedindustrialnych, ich elementach składowych i ich funkcjach.	K_W02, K_W03

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 – samodzielnie interpretuje tekst z zakresu antropologii, poddaje krytyce zawarte w nim tezy, potrafi jasno komunikować swoje poglądy.	K_U01, K_U04
	U02 – rozwija postawę krytyczną w odniesieniu do zastanych zjawisk kulturowych, demonstruje rozumienie kluczowych mechanizmów rządzących światem kultury.	K_U03
	U03 – wykazuje rozumienie problemów etycznych związanych z badaniem antropologicznym; potrafi ukazać założenia stereotypów kulturowych, rasowych i płciowych oraz wyciągnąć wnioski dotyczące ich konsekwencji dla kultury i społeczeństwa.	K_U02, K_U04

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K01 – organizuje swoją pracę, ustala hierarchię ważności jej poszczególnych elementów, konsekwentnie dąży do celu.	K_K01
	K02 – wykazuje się tolerancją wobec innych kultur, ras i płci, akceptuje inność i prawo do inności; uświadamia sobie ograniczenia postawy etnocentrycznej.	K_K02
	K03 – kształtuje w sobie postawę otwartości na nową wiedzę, zainteresowanie wobec zjawisk niezbadanych, zdolność i potrzebę istotnych uogólnień.	K_K01

Organizacja – studia stacjonarne											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin											
	30			30							

Organizacja – studia niestacjonarne											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin											
	15	15									

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia odbywają się w formie wykładów i ćwiczeń. Metodą prowadzenia wykładu jest tradycyjna prezentacja ustna. Metodą prowadzenia ćwiczeń jest dyskusja wokół tekstów wybranych przez prowadzącego i materiału audiowizualnego. Studenci zachęcani są do pracy w zespołach, obejmującej dyskusję nad zadaną literaturą przedmiotu i prezentację referatów.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X			X	X	
W02								X	x		X	X	
W03								X	x		X	X	
U01								X	x				
U02								X			X	X	
U03								X			X	X	
K01								X			X	X	
K02								X			X	X	
K03								X			X	x	

Kryteria oceny	<p>Dopuszczeni do egzaminu końcowego zostaną tylko ci, którzy uzyskają zaliczenie z ćwiczeń. (Warunki uzyskania zaliczenia z ćwiczeń oraz organizacja ćwiczeń zostaną przedstawione przez prowadzących ćwiczenia).</p> <p>Egzamin końcowy będzie miał formę testową i będzie się składał z 30 pytań, z podanymi 4 wariantami odpowiedzi, z których jedna i tylko jedna będzie prawdziwa. Za każdą odpowiedź poprawną student otrzyma 1 pkt. Za każdą odpowiedź błędną, brak odpowiedzi lub podanie więcej niż jednej odpowiedzi, student otrzyma 0 pkt. Aby zdać egzamin należy uzyskać min. 16 pkt. Oceny będą przyznawane wg. następującego klucza: 0-15 pkt. = 2; 16-18 pkt. = 3; 19-21 pkt. = 3+; 22-24 pkt. = 4; 25-27 pkt. = 4+; 28-30 pkt. = 5.</p> <p>Egzamin poprawkowy będzie egzaminem ustnym.</p> <p>Pytania egzaminacyjne będą się odnosić do zagadnień przedstawionych na wykładach oraz do wybranej literatury (teksty wskazane w wykazie literatury podstawowej).</p>
----------------	---

Uwagi	<p>Studenci, którzy uzyskają ocenę 5,0 z ćwiczeń otrzymają ocenę z egzaminu podniesioną o 0,5 stopnia (pod warunkiem uzyskania z egzaminu oceny minimum dostatecznej).</p>
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁAD

1. Antropologia i problem inności: przedmiot antropologii.

2. Początki antropologii kulturowej: kontekst historyczny.
3. Ewolucjonizm jako próba wyjaśnienia zróżnicowania kulturowego.
4. Dyfuzjonizm: koncepcja natury ludzkiej i zmiany społecznej.
5. Szkoła durkheimowska.
6. Historyczny partykularyzm Franza Boasa i początki antropologii amerykańskiej.
7. Funkcjonalizm Bronisława Malinowskiego.
8. Strukturalny funkcjonalizm i drogi rozwoju funkcjonalizmu po Malinowskim: Radcliffe-Brown, Evans Pritchard, Audrey Richards, Raymond Firth, Edmund Leach.
9. Neoewolucjonizm i materialistyczne podejście do kultury.
10. Konfiguracjonizm: Ruth Benedict i Margaret Mead.
11. Psychokulturalizm: Kardiner, Linton, Sapir.
12. Strukturalizm: Claude Lévi-Strauss.
13. Podsumowanie. Teorie, pojęcia i metody antropologii kulturowej.

ĆWICZENIA

1. Przedmiot i metoda antropologii kulturowej.
2. Kultura tradycyjna i kultura współczesna.
3. Kultura i natura. Kultura i biologia. Kultura zwierząt.
4. Antropogeneza. Narodziny kultury.
5. Kategorie myślenia pierwotnego. Mit.
6. Kategorie myślenia pierwotnego. Magia i religia.
7. Kategorie myślenia pierwotnego. Rytuał.
8. Czas w kulturze.
9. Przestrzeń w kulturze.
10. Płeć kulturowa.
11. Systemy pokrewieństwa w kulturach pierwotnych.

12. Ciało w kulturze.

13. Struktura społeczna w kulturach pierwotnych

Wykaz literatury podstawowej

1. Wojciech J. Burszta, *Antropologia kultury*. Warszawa 1998: Zysk i S-ka Wydawnictwo.

2 Alan Barnard, *Antropologia. Zarys teorii i historii*. Warszawa 2006: PIW.

3 Ewa Nowicka, *Świat człowieka – świat kultury*. Warszawa 2007: Wydawnictwo Naukowe PWN.

4. Andrzej K. Paluch, *Mistrzowie antropologii społecznej. Rzecz o rozwoju teorii antropologicznej*. Warszawa 1990: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Philip Bagby, Pojęcie kultury, w: *Antropologia kulturowa. Zagadnienia i wybór tekstów*, cz. I. red. Andrzej Mencwel, Warszawa 2001

2. Robert Parkin, Kraje francuskojęzyczne. Część 2: Durkheim i jego era. Część 3: Marcel Mauss, inni durkheimiści i nurty okresu międzywojennego. W: F. Barth, A. Gingrich, R. Parkin, S. Silverman, *Antropologia. Jedna dyscyplina, cztery tradycje: brytyjska, niemiecka, francuska i amerykańska*. Kraków 2007: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, ss. 193-234.

3. Bronisław Malinowski, Argonauci zachodniego Pacyfiku. W: E. Nowicka i M. Głowacka-Grajper (red.), *Świat człowieka – świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*. Warszawa 2007: Wydawnictwo Naukowe PWN, ss. 507-552.

4. Bronisław Malinowski, Kultura. W: B. Malinowski, *Jednostka, społeczność, kultura*. (Dzieła, t. 8). Warszawa 2000: Wydawnictwo Naukowe PWN, ss. 82-140.

5. Ruth Benedict, Różnorodność kultur. W: E. Nowicka i M. Głowacka-Grajper (red.), *Świat człowieka – świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*. Warszawa 2007: Wydawnictwo Naukowe PWN, ss.357-371.

6. Ralph Linton, Pojęcie kultury. W: E. Nowicka i M. Głowacka-Grajper (red.), *Świat człowieka – świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*. Warszawa 2007: Wydawnictwo Naukowe PWN, ss. 403-417.

7. Claude Levi-Strauss, Bororo, w: *Świat człowieka – świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*, red. E. Nowicka i M. Głowacka-Grajper, Warszawa 2009.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia stacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	30
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	30
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	30
Ogółem bilans czasu pracy		180
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	30
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	45
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	45
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	30
Ogółem bilans czasu pracy		180
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		6